

dette formål ikke eller i hvert fald ikke lige så godt kan virkeliggøres, uden at man behøver at foretage et sådant indgreb, f.eks. blot fordi man ønsker at forfølge partipolitiske mål, som på længere sigt og set i relation til den øvrige lovgivning gradvis og systematisk overflytter ejendomsretten til det offentlige.

Loven om naturforvaltning bygger på en kraftig rådighedsindskrænkning, spændende fra 10-årige naturgenopretningsaftaler over påtvungen forkøbsret uden erstatning til ekspropriation.

I lovforslagets § 2, stk. 1, nr. 1 og 2, sammenholdt med bemærkningerne på side 11 om ejendomserhvervelser kan man konstatere, at grundlovens krav om almenvellets tarv og den eksakte nødvendighed af et ekspropriationsindgreb nu i visse tilfælde kan forvaltes af almennyttige foreninger og institutioner såsom Dansk Ornitologisk Forening, Noah, Friluftsrådet, Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdelinger m.v.

Ud fra rent foreningsegoistiske betragtninger kan en tilfældig bestyrelse i visse mindre ekspropriationer være den myndighed, som vurderer grundlovens ekspropriationskrav om opfyldelse af almenvellet.

En lokal lystfiskerforening, som er utilfreds med at skulle betale fisketegn til en privat grundejer, kan ud fra lovens tekst og bemærkninger få skatteborgerne til at betale for sin lystfiskerhobby.

De ødelæggelser, som en tilfældig kratluskerforening måtte afstedkomme på privat ejendom, skal ligeledes betales af de sagesløse skatteborgere.

Erstatningsbeløbet størrelse afhænger af miljøministerens velvilje, jf. § 10.

Loven om naturforvaltning arbejder med flere former for ejendomsrådighedsindskrænkning og tilsidesætter i stort omfang det grundlovssikrede krav i forbindelse med ekspropriation om, at ekspropriationsindgrebet er virkelig påkrævet og ikke blot til en vis grad ønskeligt.

Dette sker, uagtet intentionerne i grundlovens § 73 tilsiger, at det ikke er nok, at indgrebet tjener et almennyttigt formål. Det må tillige

kræves, at dette formål ikke eller i hvert fald ikke lige så godt kan virkeliggøres uden at gøre dette rådighedsindgreb.

Formålsparagraffens intentioner om at bevare og pleje landskabelige og kulturhistoriske værdier og målsætningen om at forøge skovarealet kunne nemt opnås med andre midler end ekspropriation, f.eks. ved en nedsættelse af de offentlige udgifter og af skatterne.

Selv om man ville løse problemet med en udgiftslysten regerings holdning, er der andre løsninger, der ikke har samme strenge, ekspropriationsagtige karakter som dette lovforslag. Der kan f.eks. henvises til Miljøministeriets 348-sidersbetænkning fra 1987 om bevaring af den danske herregård.

Lovforslaget hviler i øvrigt på politisk ønsketænkning for så vidt angår bevisligheden vedrørende kravet om almenvellets tarv, idet det ikke i lovforslaget statistisk er påvist, i hvor stort omfang almenheden benytter de eksisterende muligheder for adgang til skovene og de kulturhistoriske værdier.

Fremskridtspartiet finder det i øvrigt uheldigt, at lovforslaget ikke siger noget entydigt om det planlægningsgrundlag, som måtte være nødvendigt og tilstrækkeligt for pålæggelse af forkøbsret, jf. bemærkningerne til §§ 5 og 6. Dette skal ses i sammenhæng med, at forkøbsretten har en væsentlig tilknytning til en eventuel senere ekspropriation.

Fremskridtspartiet finder også, at det planlægningsmæssige grundlag for en egentlig ekspropriation er alt for løst formuleret, jf. bemærkningerne til § 7.

Fremskridtspartiet mener i øvrigt, at der i grundlovens § 73, stk. 1, ligger, at vort samfund stadig står på det privatejendomsretlige grundlag, og at grundlovens bestemmelse derfor stadig skal forstås således, at man ikke ved regulering af ejendomsrettens grænser såsom påtvungne aftaler, forkøbsret m.v. skal kunne omgå bestemmelsen i § 73, som kræver ekspropriation med pligt til at yde fuld erstatning.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (FP):